

Les i dette nummer:

- Leders innspill s. 2
- Rapport fra høst-seminar s. 5
- Dialog i Danmark s. 9
- For ulydighet s. 10
- Reformert, ikke rasering s. 11

Nyhetsbrev nr. 1/2008

La flere få høre hva *du* mener

Innlegg til Nyhetsbrevet sendes til red@ogsavierkirken.no. Vi ønsker dialog og ytringer!

Vikarierende red: **Baby Johannessen**

www.ogsavierkirken.no

Redaktørstafetten går videre

Herved takker jeg for meg som vikarierende

redaktør og ønsker min etterfølger, ANNE HELENE UTGAARD, nyvalgt styremedlem i OVEK og rede til å overta redaktørarbeidet

med "Nyhetsbrev", lykke til! Jeg vil samtidig takke Trine Haaland for hennes arbeid med layout og tilrettelegging. Uten hennes medarbeid ville ikke Nyhetsbrev ha kommet ut slik det gjorde, i en presentabel form. La meg også takke Torstein Seim, som har ansvaret for det trykkes tekniske og forsendelsen. Selv et lite "Nyhetsbrev" krever profesjonell innsats. Det tar tid og det krever fleksibilitet. Min jobb var å "redde" bladet over en "kneik" – slik at styret fikk tid på seg til å finne en redaktør som kan påta seg den "ubetalte" redaktørjobben på noe lengre sikt. Det er jo dessuten en fordel at redaktøren har en nær kontakt med styret, samtidig som det er viktig at man ivaretar redaktørens frihet i redigeringen av bladet. Med de numrene jeg har redigert, har jeg forsøkt å legge en mal for innholdet ut fra et presseprofesjonelt synspunkt jeg kunne innestå for, samtidig som hensyn ble tatt til styrets ønsker og behov, men jeg var ikke innkalt til styremøtene. Derfor takker jeg også styret i OVEK for at de ikke blandet seg i redigeringen.

Baby Johannessen,
Seniorjournalist, MNJ/IFJ/UCIP

Vårens seminar

Lederen for "Akademiet Også vi er Kirken", Stein Morten Omre, meddeler til "Nyhetsbrev" at en god del brikker har falt på plass i forbindelse med vårens seminar, som har hovedtittelen: "Forstår Vesten Kirkens budskap, og forstår Kirken i Vesten sin samtid?"

Det blir fire innledere. Den ene blir dr. theol. OLA TJØRHOM, som vil snakke om "Hovedlinjer i aktuell katolsk teologi". Den andre er dr. theol. fra Lunds universitet i Sverige, lærer ved Newmaninstituttet i Uppsala og ungdomsprest i Gøteborg, TOMAS ORYLSKI. Han vil snakke om "Hvordan Kirken kan reformulere sitt budskap for å nå dagens mennesker i Vesten." De siste innlederne - de to unge - som skal berøre emnet om de unges forhold til kristendommen i Vesten, er JARDAR MAATJE, leder for distrikt Oslo av NUK og CAMILLA CSELENYI, som jobber på Kateketisk senter og sitter i styret for Unge Voksne. Seminarets temaer har mange katolikker etter hvert etterlyst – så dette tegner til å kunne bli et meget interessant seminar.

Under seminaret blir det rikelig anledning til spørsmål, kommentarer og samtaler.

Seminaret vil finne sted i St. Sunniva skoles møtelokale lørdag 26. april 2008.

Seminaret åpner kl. 12.00 – da får man kaffe. Foredragene går så utover dagen, med en pause for et varmt måltid ca. kl. 15.00. Man betaler ved ankomst for møtedeltakelse og

servering. (For utenbys interesserte: St. Sunniva skole ligger rett vis á vis den katolske St. Olav domkirke i Oslo.) Påmelding skjer til leder@ogsavierkirken.no eller telefon 66 91 42 68 (gjørne til svarer), eller skriftlig til Gudveig Havstad, Knuts vei 108, 1450 Nesodden.

Alle interesserte er hjertelig velkomne - man behøver ikke å være medlem av "Også vi er Kirken – Norge". "Akademiet Også vi er Kirken" er frittstående og medlem av Norske Kirkeakademier.

”Forstår Vesten Kirkens budskap, og forstår Kirken i Vesten sin samtid?”

Medlemskap i Også vi er Kirken, koster kr. 100 p.a. og kan tegnes til medlemsservice@ogsavierkirken.no, eller ved henvendelse til Også vi er Kirken, c/o Torstein Seim, Vidars gt. 10 c, 0452 OSLO.

Det er mulig å motta nyhetsbrevet uten å være medlem. Dette er vederlagsfritt for tilsendelse pr. e-post. Som papirpost koster det kr. 50 i året.

Leders innspill

Av Gudveig Havstad

Hva skjedde med ånden fra Det annet Vatikankonsil?

For tiden er jeg leder for organisasjonen "Også vi er Kirken, Norge", en forening som har som første punkt på sitt program: Tankene og reformviljen fra Det annet Vatikankonsil har fått for dårlige kår i kirken og må styrkes.

Det tredje punkt i programmet lyder slik: Det annet Vatikankonsils lære om at den troendes opplyste samvittighet er den øverste appellinstans i etiske spørsmål, må forkynnes klarere og respekteres bedre i praksis.

Det fjerde punktet lyder: Legfolk – også ordenssøstre og andre kvinner - bør med i kirkens sentrale ledelse. Konsilets lære om det allmenne prestedømme, må komme tydeligere frem i forkynnelsen. (Hele programdokumenter kan leses på vår internettside: ogsavierkirken.no eller i folderen vi har utarbeidet).

Det at vi er kritiske, utålmodige, betyr ikke at vi ikke ser og ikke setter pris på endringene som fant sted og som står ved lag. Men mange av oss som er medlemmer, har nok hver sin helt personlige historie med den katolske kirken i Norge slik den framstod de første 25 år etter konsilet. Selv var jeg en religiøst søkende ateist som møtte en kirke som var underveis i retning av større åpenhet og som holdt både intellektuelt og emosjonelt mål, og kom til at jeg kunne la meg døpe da jeg var 33 år. Derved gikk jeg fra å være en ensomt søkende sjel, til å være en del av et stort og mangfoldig felleskap.

Vi i "Også vi er kirken, Norge" gleder oss over de reformene som ble vedtatt under Vatikankonsilet og som ble satt ut i livet og som fortsatt står ved lag. Vi gleder oss over kirkebønner som omtaler kristne av alle konfesjoner, over at vi ber for jøder og muhammedanere sammen med oss som kristne, siden vi alle er Abrahams barn og tror på Abrahams Gud. Vi setter pris på at vi i kirkebønningen også ber for alle mennesker av god vilje. Vi setter pris på at vi får delta i omdanningen gjennom at prestene er vendt mot oss som er menigheten og sier tekstene på våre språk. Selv ble jeg svært berørt ved koncelebreringen, når prester står sammen omkring alteret og gjør det så tydelig at dette feirer vi sammen i våre ulike roller. Konsilets vedtak om en liturgireform ble raskt satt ut i livet her i landet.

Det annet Vatikankonsil var pave Johannes XXIII's svar på store deler av de troendes ønske om fornyelse, hans svar på de mange spørsmål som katolikker hadde vært opptatt av over lang tid, uten at disse tankene hadde blitt nedfelt i kirkens lære om seg selv. Det annet Vatikankonsil innebar en reform hvor kirken også gikk tilbake til sine kilder, og endret valg som var gjort tidligere, fordi Kirken hadde mistet taket i å se Kristus som del av sin samtid, som jøde blant jøder, som jøde som ville nå

de menneskene som på ulike vis ikke så ut til å være på vei mot frelsen, de som ikke var fariseere eller skriftlærde eller på andre måter tydelig fromme mennesker. Så mange av kirkens kardinaler og biskoper hadde ønsket denne mulighet til fornyelse, for at kirken skulle bli mer aktuell for mennesker av i dag. Og de fant løsninger med å gå tilbake og til nåtiden på samme tid.

For våre medlemmer er nok dette med å være i Aggiornamento, ajourføring, dialog med verden og i økumenisk fremgang, det som utgjør Det annet Vatikankonsils ånd. Det er å være på vei i den retningen vi trodde vi skulle gå, frem mot forståelse og kirkelige valg ut fra at Gud elsker alle mennesker like høyt. En ajourføring vi ofte hadde savnet i våre menigheter

For våre medlemmer er nok dette med å være i Aggiornamento, ajourføring, dialog med verden og i økumenisk fremgang, det som utgjør Det annet Vatikankonsils ånd.

Vi ser det nå som å være i Det annet Vatikankonsils ånd om kirken, vår menighet, evner å gå i seg selv og å være åpen for impulser og tanker som utfordrer til stadig utforskning på om vi har skjønnt Kristus godt nok? Eller om deler av Kirkens tradisjon gjennom nær to tusen år ikke i samme grad er inspirert av Ham, og kan ha kommet i veien for å se Kristus og hans rolle i sin samtid klart nok. Om Kirken ikke i stor nok grad, lik Kristus, har kunnet se menneskene slik vi er. Noen av spørsmålene som ble tatt opp på konsilet hadde også sammenheng med at prester og biskoper ikke lengre nødvendigvis visste mer om alle temaer som kirken behandler enn mange legfolk med andre utdannelse som viste annet om mennesker. Mennesker som ikke i samme grad som menighetene tidligere hadde gjort, søkte kunnskap fra prestene, men tenkte selv. Biskoper og kardinaler forstod etter hvert at for at Kirken skulle forbli meningsbærende for de nye grupper mennesker med indrestyrt moral, måtte kirken understøtte og samarbeide med samvittigheten i hvert enkelt menneske, heller enn å ha ferdige regler uavhengig av individene. Helt i tråd med det Vår Herre gjorde de tre årene han gikk rundt og forkynte, slik jeg har forstått ham.

Mens vi i menighetene opplever at det blir lagt mer vekt på spissfindigheter, som om vi tar hostien i hånden og selv dyster den i vinen/ Jesu blod eller at presten dyster hostien og legger den i vår munn.

Vi ser at pater Arne Fjell må ta ut av sin katekisme "Katolsk tro og kristenliv", et avsnitt om at de nordiske biskopenes aksepterer at ektefeller også kan bruke (noen slags) prevensjonsmidler som ledd i et godt ekteskap hvor foreldrene sørger for gode livsbetingelser for sine barn. Og vi leste i St. Olav for 10- 12 år siden at Pave Paul II oppfordret

gjengifte til å gå fra hverandre for å slutte å leve i synd, som om Paven kunne vite at alle første ekteskap er inngått i full frihet og som et sakrament ektefellene har gitt hverandre, og som om et nytt brudd ikke med nødvendighet ville måtte sære og skade mange menneskelige fellesskap rundt eventuelt Pavedydige gjengifte, som gikk fra hverandre.

Men i andre sammenhenger ser vi at ånden fra Det annet Vatikankonsil fullt ut er levende:

Vi kan for eksempel se den hos St..Josef søstrene. Jeg så begynnelsen på glede over konsilet da jeg vinteren 1964-65 gikk på Vår Frues sykepleierskole. Rett nok ble søstrene mindre romantisk vakre, i det de tok av seg hodekleddet som på middelaldervis innrammet ansiktene deres på samme måte som vi nå ser muslimske jenter fra Somalia. (Dette skjedde faktisk før Dekretet om ordenslivet tilpasning og fornyelse ble vedtatt 28. oktober samme år.) Det var stort å bli vitne til gleden over den nye friheten de søstrene viste, jeg husker store smil og kvinner som så ut som om de nå så fremfor seg veldig mye bedre liv, til tross for at de alle hadde virket svært overbeviste om at de hadde valgt rett liv også fram til dette tidspunkt. Senere, har jeg nå fått vite, deltok absolutt alle St. Josefsøstre verden over i en demokratisk prosess hvor de gikk til bakke til reglene fra de ble innstiftet som orden, og laget sammen nye regler ut i fra dette grunnlaget.

Min tidligere forstander på sykepleierskolen, sr. Andrea Kamphoff ledet prosessen fram mot enighet mellom søstrene og forhandlet på deres vegne om de nye reglene i Roma. For Søster Andrea var et viktig punkt at søstrene skulle ha en time til bønn hver dag, og i den timen skulle de selv bestemme hvordan de skulle be. Dette var det ikke helt lett å få gjennomslag for, noen i kurien var ivrige på at det skulle nedskrives hvilke konkrete bønner som skulle bes. Søster Andrea var opptatt av at nonnene selv skulle få velge og at de gjerne kunne bruke tiden i en stille bønn søstrene hadde fra Ignatius av Loyola . (Sr. Andrea kom slik til å lære meg at en liknende form for meditatív bønn som jeg har lært av p. Bernard Durel OP via hans kontakt med buddhismunker, har i hennes orden forekommet fra den ble stiftet på 1500 tallet, om jeg forstod rett, i samarbeid med stifteren av Jesuitt-ordenen.) Nå går søstrene igjen i klær tjenlige for arbeid de gjør, slik det stod i de opprinnelige reglene og slik Jesuittene gjør i følge deres orden.

St. Josef søstrene har funnet andre virksomheter nå det ikke lengre er behov for de skolene og sykehusene som vi manglet da de kom til Norge. Noen har brukt sin teologiske og sjelesørgeriske kompetanse til å gi retreatar / mulighet for åndelig fordypning, til for eksempel protestantiske prester. I min menighet, St. Halvard, har de deltatt med hele sin teologiske kompetanse i pastoralråd, hvor søstrene holdt sine søndagsprekener på linje med prestene i menigheten. Det annet Vatikankonsil har gitt St. Josefsøstrene rom for å lage regler som har lagt grunn for rik åndelig vekst for hver og en av nonnene, men også mulighet for skuffelse når nye

sogneprester kom inn og var mindre innstilt på å ta imot helheten i det de kunne tilby.

Vi ser ånden fra Det annet Vatikankonsil hos Jesu småsøstre, som lever og arbeider sammen med de små i samfunnet og dem de oppfatter som åndelig fattige, for eksempel i storbyer. Småsøstrene, som får sin næring fra stille bønn foran tabernakelet, har ikke annen forkynnelse av det de tror på, enn nettopp sin respekt for og kjærlighet til nesten. I tråd med det de tenker om Jesu liv i Nasaret, lever de. De lever i tråd med Charles de Foucauld liv blant muhammedanere i Sahara. De kjenner også til at hans vei tilbake til tro gikk gjennom hans møte med de troende i Marokko, særlig gjennom at han så muslimenes hengivenhet overfor Gud. Småsøstrene lever samme inspirasjon som Lillesøster Magdaleines som sa nesten før hun hadde fått medsøstre i bevegelsen : Elsk hverandre, se Jesus i enhver av de andre. Kjærligheten er målet, troen er midlet til å nå frem til kjærligheten. Lillesøster Magdaleine lever alt i 1944 etter det alminnelige apostolat, da hun i audiens hos pave Pius den 12 sa at hun alltid ville være lillesøster av absolutt ingenting. Hun ønsket å leve som de fattige, av sine henders arbeid og almisser. Som Jesus vil hun ikke leve utenfor, men midt blant menneskene, for å være alt for alle: Araber for arabere, nomade blant nomader.

Alltid både klar i sin overbevisning og villig til å vente til kirken var med henne, ydmyk og bestemt og i tillit til dialogens mulighet, slik var lillesøster Magdaleine, og slik er hennes etterfølgere, Jesus små søstre. De to som bodde i Oslo, lille søster Elisabeth og lillesøster Agnes var med hos oss fordi de var glad i så mange av dem som trengte *Også vi er kirken*. De sa ikke mer om dette, de hadde så annerledes kall at for dem var det aldri noe ønske om å bli prester. Men med sin bestemte mildhet fikk de gjennom det jeg ikke hadde trodd skulle skje, en prosesjon av katolske og protestantiske prester opp kirkegulvet i St. Olav, med deres gode venner blant kvinnelige prester godt representert den første fredagen i desember 2006.

For meg er de småsøstrene jeg kjenner viktig inspirasjon til å tro på at ånden fra Det annet Vatikankonsil skal vokse seg sterk i Kirken, og lettere vil skje via dialog og åpenhet enn gjennom å slå ting fast og være i kamp.

En annen viktig inspirasjon i vårt arbeid er det tredje feltet hvor ånden fra Konsilet er sterkt til stede slik jeg ser det: i L'Arche-bevegelsen, i Tro og Lys og i Mariahuset.

Ånden fra Konsilet lever i utpreget grad i L'Arche-bevegelsen, i Tro og Lys og i vårt hjemlige Mariahus, hvor katolske og lutherske prester gjennom år har akseptert at utviklingshemmede ikke kan ta innover seg de ulike konfesjoners særregler, men at de hører hjemme i Kirken i like stor grad som alle andre mennesker som søker Kirken, og derfor kan, om de vil, gå til kommunion i begge kirkesamfunn. Regelen gjelder for de som ikke kan skille. Slik regner jeg at også andre som ikke forstår alle spissfindighetene også kan gå til kommunion uavhengig av hvilken prest som forretter. Mens vi

som vet og tilhører, eller er på vei mot å tilhøre en av kirkene, lever sorgen over Kirkenes splittelse i messene i Mariahuset.

Så trenger jeg likevel *Også vi er Kirken*. Jeg trenger at temaer taes opp og belyses fra ulike sider med lengre tankerekker enn det som passer når man møtes til stille bønn eller i messe og kirkekafe sammen med utviklingshemmede. Vi kan si at det jeg også trenger er en fortsettelse på undervisningen jeg gikk i før jeg ble døpt. Mennesker med helt forskjellige tanker legger fram hva de mener om temaer vi mener bør utvikles videre i kirken. De menneskene som søker til oss, etterspør neste seminar lenge før det skal finne sted, så jeg er slett ikke alene om et slikt behov. Den samme kloke mannen som for noen år siden, da jeg etter store problem med å kjenne fellesskapet i Kirken, svarte med å minne meg på at jeg i samme grad som kirkens ledelse er kirken, ytret nylig sin bekymring over at kirken, når den vil gi så klare svar på alle spørsmål, nettopp viser at den mangler svar til dem som sorterer utenfor de situasjonene kirken regner som de vanlige. De som har falt utenfor det den legger opp til, har den ikke strategier for å være til hjelp for. Jeg tror at svært mange av våre medlemmer er mennesker som har

Den samme kloke mannen [...] ytret nylig sin bekymring over at kirken, når den vil gi så klare svar på alle spørsmål, nettopp viser at den mangler svar til dem som sorterer utenfor de situasjonene kirken regner som de vanlige.

opplevd ting som gjør at det er sår som ikke kirken kan være til hjelp i å forsone. I den åpenhet som er hos oss, finner vi igjen et fellesskap omkring det at vi savner. Vi ønsker å

arbeide videre sammen med alle de andre i kirken med samme lengsler, og i respekt for og dialog med dem som ser dette anderledes.

Gjennom denne organisasjonen har jeg fått det som menigheten, bønnegruppen, Mariahuset, ut i fra sine forutsetninger, ikke kunne gi. Og jeg har gjenfunnet forventningen om at Kirken igjen kan bli et godt sted for også andre religiøse ikke-troende å lete etter tro, slik den var det for meg og for mange av de jeg ble venner med fra jeg var 30 til jeg var 80 år.

Så for meg er *Også vi er Kirken* også et av stedene der ånden fra Det annet Vatikankonsil lever videre.

RAPPORT FRA SEMINARET 24. NOVEMBER 2007

Frigjøringsteologi

Ved Birgit Solbu

"Også vi er Kirkens" styre var nok en gang forutseende da det under seminaret våren 2007 kunngjorde at frigjøringsteologien skulle være tema for høstseminaret. Begrepet frigjøringsteologi har nemlig de siste måneder stadig oftere vært nevnt, ikke bare i forbindelse med at det i år er 40 år siden Ernesto "Che" Guevaras død.

I sin introduksjon av seminarets tema i "Nyhetsbrev" nr. 3 / 2007 stiller Stein- Morten Omre en rekke spørsmål, som de tre foredragsholdere søkte å behandle.

Pastor Michel Beckers, rådgiver i et fredsprosjekt for Filippinene, måtte dessverre melde sykdomsforfall, men hadde sendt oss sitt foredrag, som ble fremført av Stein-Morten Omre.

Beckers betoner innledningsvis at frigjøringsteologi ikke må forstås som en spiritualitet for de fattige, men at den er deres, en spiritualitet oppstått blant de fattige i Latin-Amerika, som ble seg bevisst at fattigdommen i grunnen er et resultat av nasjonal og internasjonal utnyttelse.

Det oppstod basismenigheter som lette etter nye måter å se verden og Guds nærvær på. Man hadde hatt nok av forkynnelse om lydighet og lønn i det neste liv! For de fattige hadde Kirken stått på de

herskendes side. Teologien var importert fra en fremmed kultur.

I basismenighetene vokste det fram tro på en Gud som frigjør - ikke bare fra personlig synd, men også fra fattigdom og undertrykkelse. - For teologene ble det et brennende spørsmål hvordan man skal kunne forkynne Gud og frelseshistorien til et nødlidende og lutfattig folk. Svaret de fattige kom fram til, var entydig: Du vil møte Gud når du viser deg solidarisk med menneskene i deres kamp mot undertrykkelse og fattigdom. Hélder Câmara uttrykte det slik: "Folkets lidelse er et Guds skrik om rettferdighet". Og moder Teresa sa: "I de fattige ser jeg Guds ansikt".

Engasjement var det første skritt, teologisk refleksjon det neste.

Når man i kirkene hører "Dominus Vobiscum" - "Gud være med dere" - viser Gud da virkelig interesse for vår konkrete historie her og nå? Bibelen har en rekke beretninger om hvordan Gud "setter undertrykte fri" (Jes. 58, 6 Lk. 4, 18 - 19): Han befridde jødene fra slaveriet i Egypt. Han talte gjennom profetene. Og Jesus kom i konflikt med myndighetene.

Etter enkelte søramerikanske biskopers utsagn, ligger røttene til frigjøringsteologien i den tyske politiske teologi (hos f.eks. Dietrich Bonhoeffer, Johann Baptist Metz og Dorothe Sölle), men ikke mindre i skrifter fra Det 2. Vatikankonsil, som "Gaudium et Spes" fra 1965 (særlig del 1, kap. 4) om Kirkens rolle i dagens samfunn.

Teologien handler om forholdet mellom Gud og verden. Man finner Gud der hvor det er kjærlighet. - "Ubi Caritas Deus ibi est" (jfr. Joh. 1. brev). Pave Johannes XXIII tok i sine rundskriv "Mater et Magistra" (1961) og "Pacem in Terris" (1963) fatt i påtrengende problemer som verdensfred og sosial rettferdighet. Kirken måtte vise seg som en kirke for alle, særlig de fattige - Kristus var selv fattig, og han kalte sine disipler til kjærlighet til de nødlidende.

Også pave Paul VI's encyklika "Populorum Progressio" (1967) hadde betydning for frigjøringsteologiens utvikling. Her omtales den skrikende urettferdige fordeling av materielle goder og rettigheter. Som "de fattiges advokat" har Kirken plikt til å finne løsninger på de verdensomspennende problemer. Encyklikaen presenterer en todelt fortolkning av begrepet utvikling, som omfatter ikke bare hvert enkelt menneskes helhets-utvikling, men også hele menneskehetens solidariske utvikling - helhetsteologi.

På slutten av 1960-tallet tok en liten gruppe opp tankene i disse encyklikaene.

Når Jon Sobrino leter etter den historiske Jesus, leter han ikke etter hans biografi, men vil lese Jesu historie ut ifra en kontekst av undertrykkelse og motstand. Jesu opptreden er både religiøs og politisk fordi den leder til konkrete aksjoner. De undertrykte er i sin lidelse Jesus-bilder - de er identiske med Jesus. >>>

I BECKERS´ STED: Stein Morten Omre leste p. Michel Beckers´ manus (foto: Torstein Seim).

Frigjøringsteologien ble allment kjent på bispekonferansen i Medellín i 1968. Kirken erklærte seg med "Option for the Poor" på de fattiges side. Gustavo Gutiérrez brukte for første gang benevnelsen frigjøringsteologi i sin bok "Teología de la Liberación" (1971). Idet han viser til Lukas-evangeliet, ser Gutiérrez tre nivåer eller dimensjoner:

1. Politisk og sosial frigjøring ved å angripe roten til urettferdighet og fattigdom.
2. Emansipasjon ved at det skapes muligheter for utvikling for alle til å bli frie, fullverdige mennesker - subjekter - og ikke objekter for undertrykkelse.
3. Frigjøring på det personlige plan ved frigjøring fra synd og egoisme, gjenopprettelse av kjærlighetsforholdet til Gud og medmennesker.

Fattigdom er ikke bare materiell nød, men er en tilstand av marginalisering. Det eneste troverdige er å være solidarisk og vise de fattige Guds kjærlighet. I sin bok "Beber en su propio pozo" (1983 - finnes også i svensk utgave) beskriver Gutiérrez grunntanken i sin frigjørings-spiritualitet og trekker paralleller til det gammeltestamentlige Guds folk. Foruten Gutiérrez nevner Beckers en rekke andre frigjøringsteologer, som f. eks. Camilo Torres (som i 1966 falt i væpnet kamp), Hélder Câmara (som prøvde å dempe Kirkens kommunistfobi), Paolo Evaristo, kardinal Arns (som solgte erkebiskop-palasset i São Paulo for å skaffe midler til en sosial arbeidsplass i slumstrøket), Leonardo Boff, Jon Sobrino og Ernesto Cardenal.

Man kan tale om mange typer frigjøringsteologi, så som afrikansk teologi, Black Theology, Theology of the Poor, Theology for Struggle, økologisk teologi. Et felles trekk er at det er en ideologisk kritisk bevegelse. Man søker ikke uniformitet, men vil

bevare enhet i mangfold. Den sanne Kirke stiller seg solidarisk med de fattige - man kan tale om ortopraksis. Troen kan ikke skilles fra den konkrete historiske virkelighet.

Mer enn den er en etikk, er frigjøringsteologien en ny teologisk måte å forstå den konkrete kontekst vi lever i, en frigjøringsspiritualitet.

Frigjøringsteologene anvender 4 grunnprinsipper:

1. "The Option for the Poor"! "Extra pauperes nulla salus!" - ikke bare fromme slagord; frigjøring fra fattigdom og undertrykkelse er Guds - ikke vårt prosjekt, men må skje via politisk engasjement. Ved å bruke uttrykk fra Karl Marx' filosofi, opplevde imidlertid mange teologer å bli utsatt for kritikk og mistanke.

2. Bevisstgjøring om institusjonell vold. Med dette mener man den undertrykkende vold som skjuler seg bak samfunnsinstitusjonene - Kirken ikke unntatt.

3. De syndige strukturer. Frigjøringsteologene har utvidet vårt tradisjonelle syndsbegrep til å omfatte den kollektive skyld ved ikke å avdekke og avskaffe strukturer som ydmyker, utnytter og undertrykker menneskene.

4. Ortopraksis. Frigjøringsteologene forteller oss uttrykkelig at det er viktigere å være en ortopraktiserende kristen enn en ortodoks kristen - det viktigste er at en er rettferdig. Beckers viser her til Jakobs brev om tro og gjerninger.

På 1970-tallet begynte frigjøringsteologenes tilhengere å organisere seg i de såkalte basismenigheter, som gjennomsnittlig bestod av 30 personer. De begrunnet sin radikale aktivisme med Jesu radikale forkynnelse. Dette førte til polarisering blant katolikkene, spesielt i Mellom-Amerika. Katolske storgodseiere beklaget seg over det de kalte kommunistisk infiltrasjon. Biskop Oscar Romero i San Salvador ble av myndighetene myrdet foran alteret. Han delte ikke på alle punkter frigjøringsteologenes synspunkter, men regnes allikevel blant bevegelsens martyrer.

Michel Beckers ser basismenighetene som en mulig forløper for "Også vi er Kirken" -grupper. Selv om mange basismenigheter nå er nedlagt, lever overbevisningen om at troen hører hjemme i menigheten, i hverdagen, i det menneskelige fellesskap. "Ut ifra din kontekst, din plass i Guds historie med verden, reflekterer du over Gud", skriver Beckers.

Også de fattiges erfaringer og opplevelser er viktige for teologien - de er i aller høyeste grad subjekt og med på å skrive verdens frelses-historie (jfr. innledningen). Beckers ser ved frigjøringsteologien to aspekter som har verdi også for vår tid:

1. De aktuelle eksistensielle spørsmål og derved virkeligheten slik de fattige opplevde den, kom inn i Kirken.

2. De fattiges historie er teologisk sett av betydning og bidrar til fylldigere kjennskap til Gud.

>>>

Beckers sier han ikke er alene om å hevde at "Gaudium et Spes" - Vatikankonsilets viktigste kument - er blitt undervurdert: Det virkelig nye er at verden ikke betraktes gjennom Kirkens briller, men at Gud var - og er - til stede i verden lenge før Kirkens forkynnelse nådde fram. Det kan være en litt vanskelig sak for Kirken fordi den herved legger et viktig kriterium utenfor seg selv - nemlig hos Gud, slik som Han gjennom verden kommer til oss ... og ikke gjennom Kirken. Frigjøringsteologene fortsetter i dette spor - og det gjør deres teologi omstridt.

Leonardo Boff skriver (1984) dette om Herrens bønn: "Den er en bønn om frigjøring, som gjør hele mennesket fritt. Den sier ikke noe om Jesus, hans død og oppstandelse, om Kirken. Den handler om Gud på den ene side og om mennesket på den andre - mennesket med dets mest grunnleggende behov og nød: brød, skyld, tilgivelse, fristelser og det onde ..."

Leonardo Boffs bok "Kirke, charisme og makt" ble ikke godt mottatt i Vatikanet, og også Gustavo Gutiérrez møtte kritikk (jfr. nedenfor - pater Kirseboms foredrag).

Det viktigste punkt i Vatikanets kritikk av frigjøringsteologien er at Kristus altfor meget blir tolket som et middel til en jordisk frigjøring. Frigjøringsteologene har på sin side problemer med Kirkens hierarkiske struktur.

I sin konklusjon mener pastor Beckers at frigjøringsteologien - selv om den nå får mindre oppmerksomhet enn for 25 år siden - kan være meget viktig for den kristne enhet - for å frigjøre seg fra uenigheter, kjepphester, merkverdigheter. De kristne kirker som tror på den treenige Gud, er viktige instrumenter for å bygge opp Guds rike i denne verden. Kirken er et middel, ikke et mål i seg selv; den er Guds rike!

Som en sammenhengende bevegelse hører frigjøringsteologien fortiden til, men om vi tilpasser de grunnleggende idéer til nye situasjoner, kan den fortsatt være relevant. Som et eksempel nevner Beckers arbeidet blant AIDS-rammede - i Afrika har han selv opplevd den gudstillit, verdighet, spiritualitet, glede mennesker i den mest fortvilte situasjon kunne vise.

Vår lille verden er knyttet til den store - vi må fortsette å lete etter de fortellinger som ofte blir tiet i hjel, avslutter pastor Beckers sitt foredrag.

Generalvikar i OKB, Arne Marco Kirsebom SS.CC.

virket i perioden august 1998 til desember 2001 som prest i forstedet Morón (650.000 innbyggere) i Buenos Aires, Argentina, og bygget sitt foredrag på sine erfaringer herfra. Pater Kirsebom redegjorde først kort for den historiske og politiske utvikling i Argentina: Under militærdiktaturet (1976 - 1983) ble mer enn 30.000 mennesker drept eller fjernet. Nyfødte barn ble stjålet fra sykehusene og adoptert bort. Korrupte ledere utnyttet situasjonen til egen fordel, og staten opptok høye lån i utlandet. IMF kom stadig mer inn.

LATIN-AMERIKANSK ERFARING: Generalvikar Arne Marco Kirsebom SS.CC fortalte fra sin tid i Argentina (foto: Torstein Seim).

Raúl Alfonsín, som var president i perioden 1983 - 1989, iverksatte arbeidet med å oppspore personer som var forsvunnet under militærdiktaturet. Inflasjonen fortsatte imidlertid og kom opp i flere 1000 %.

Alfonsíns etterfølger, Carlos Saúl Menem (president 1989 - 1999), gjennomførte, for å bekjempe inflasjonen, at pesoen ble satt lik dollaren. Under Menem opptok landet lån, man bygget, privatiserte /solgte statlige selskaper, og f. eks. vann- og strømsystemer kom på utenlandske hender. Folk kjøpte mer og mer importerte produkter, med den følge at arbeidsløsheten øket ytterligere (i 2001 ca. 25 %). Korrupsjon gjennomsyret alt.

Fernando de la Rúa, som var president i perioden desember 1999 til desember 2001, var nærmest å betrakte som kaptein på et synkende skip. Den nye regjeringen prøvde å frigjøre seg fra IMF, men nedgangen fortsatte - nå også for middelklassen. Da regjeringen nedla forbud mot at folk fikk heve penger, kom det i desember 2001 til sterk uro ("Tango-krise"). Man fryktet nytt militærkupp.

I 2002 hadde landet ulike presidenter før Néstor Kirchner ble valgt (2003). Han har tatt tak i korrupsjonen. Landet har fått en ny politistyrke som skal være ren. Arbeidsløsheten er gått betraktelig ned, fra ca. 25 til ca. 10 %.

Under hele sitt vel 3-årige opphold merket pater Kirsebom en stadig nedgang for befolkningen. Da han satt på flyet hjem 18. desember 2001, var han imidlertid uvitende om utbruddet av "Tango-krise". Pateren følte det som et kultursjokk å komme fra Argentinas intense liv tilbake til det stille, langsomme Norge. I slumområdet i Buenos Aires møtte han - til tross for den materielle elendighet - varme mennesker som tok ansvar for hverandre.

I den annen del av sitt foredrag behandlet pater Kirsebom kirkelivet i Argentina. 93 % regner seg som katolikker, selv om den kirkelige tilknytning

varierer. På den ene siden kan Kirken i Argentina sies å være konservativ. Men den er også sosial. Det er især fra kirkelig hold den sosiale kritikk kommer. Det er den eneste institusjonen i samfunnet menneskene har tillit til. Menighetene kan være enormt store, men er ofte inndelt i kapelldistrikter, som kan minne om basismenigheter. Hos legfolket har det foregått en selvbevissthetsbygging, de blir utdannet til å ta initiativ og å ha ansvar for ulike oppgaver, til å bli subjekt.

De årene da situasjonen stadig forverret seg, satte frivillige i gang comedores ("spiserier"), i kirkene ofret man ikke bare penger, men også matvarer. Hadde man ikke penger, organiserte man "byttehandelmarked".

Denne formen for kristent samhold ser pater Kirsebom som en frukt av frigjøringssteologien. "Den er meget aktuell, en viktig og sentral måte å se teologien på", betonet han, og nevnte teologen Gustavo Gutiérrez. Den kritikk han møtte i 1984, tok han alvorlig og skrev i 1994 en ny bok. Gutiérrez betoner at dualismen mellom livet her og nå og livet i det hinsidige må oppheves.

Det som Gud lover oss, er her og nå. Vi kan ikke akseptere en globalisering som gjør grøften mellom rike og fattige dypere. Vi må også spørre oss hvor vi trenger frigjøring. Det er mye som tyder på at noe i vår sivilisasjon er grunnleggende galt: materialisme, konsumisme, ødeleggende krefter i det sosiale samliv og klimakrise er noen av tegnene.

I samtalen etter foredraget kom man inn på Vatikanets kritikk av arbeiderprestene og enkelte av frigjøringssteologene. Vel er etterprøving av nye tanker naturlig, men det må kunne sies at det fra Kirkens side har vært for mye angst og redsel for at der skjer noe, ble det sagt - kanskje er det ikke så farlig om absolutt alt er gjennomtenkt.

Pater Kirsebom opplyste at daværende kardinal Ratzinger tok frigjøringssteologene alvorlig, studerte deres tekster og ønsket å hjelpe dem til å filtrere ut det som eventuelt ikke måtte stemme overens med Kirkens lære. Både pave Johannes Paul II og pave Benedikt har i sine tekster lagt inn tanker fra dem. Karl Marx og frigjøringssteologene kan bruke de samme ord - men begrepene / innholdet kan allikevel være forskjellig.

Vår innsats mot urettferd må være preget av kristelighet - det dreier seg om en ny forståelse av vår plass i verden. Pater Kirsebom synes å se en vei via pave Johannes XXIII - paven fra Polen - paven fra Europa - og ytret håp om at det en gang vil komme en pave fra Latin- Amerika, fra de fattige.

Jan Bjarne Sødal, prosjektkoordinator i Norges Nye Kristne Råd, sitt foredrag fulgte etter lunsjpausen (takk til Gudveig Havstad for nok en gang å bringe med nydelige supper!). Hans første møte med frigjøringssteologien - eller snarere kontekstuell teologi - var i Sør-Afrika under kampen mot apartheid.

KONTEKSTUELL TEOLOGI: Jan Bjarne Sødal fra Norges Nye Kristne Råd belyste frigjøringssteologiens relevans i dag (foto: Torstein Seim).

Kontekstuell teologi er en sekkebetegnelse for mange teologier for hvilke frigjøringsaspektet er fremtredende - men spennvidden kan være stor. Sødal nevnte f. eks. feministteologi, dalitteologien i India, barneteologi.

Noen hevder at all teologi er kontekstuell. Mennesker fra ulike steder på kloden stiller helt ulike eksistensielle spørsmål. Vi hører, lytter med vår historie. Franskmannen Descartes fastslo: "Cogito, ergo sum!" - Jeg tenker, altså er jeg til". En afrikaner sier kanskje heller: "Cognatus, ergo sum!" - "Jeg er, fordi jeg med blodsbånd er bundet til en familie!". Det siste som blir stående fremfor oss, er vårt eget utgangspunkt, locus. Sødal, som er tilknyttet "Kirkens Ressurscenter", nevnte her som et eksempel at kvinner som har vært utsatt for overgrep, ofte kan føle det problematisk å se på Gud som en Far, mens dette kan være annerledes for overgrepsutsatte menn.

Den klassiske teologi kan sies å være "eurosentrisk" - en middelklasseteologi inspirert av filosofien. Den kristne europeer forsvaret Guds eksistens, bedriver apologi.

På andre kontinenter er ateisme eller agnostisisme kanskje ukjent, og aspektet et helt annet.

Gjennom tidene har hierarki (jfr. bl.a. de gamle grekere!) vært en måte å se / gradere menneskeverd på. Men nå er det fortellingene fra dem som har vært fortiet, som skal bli hørt - for det finnes ikke stemmeløse!

I møtet med Evangeliet kan de fattige utbryte: "Her står det skrevet om oss! Våre liv er fattigdom!". Jesus Kristus ble fomedret og korsfestet - og han er der hvor mennesker korsfestes.

Man kan spørre seg om frigjøringsaspektet bare er en av mange måter å se teologien på. >>>

Evangeliene i N.T. er kontekstuelle - de diskuterer med jødedommen - spørsmålene som stilles av mennesker i møte med Kristus, preger måten tekstene er skrevet på.

Bibelen er knapt på et eneste punkt entydig.

Sødal nevnte her noen eksempler:

- "Gud valgte side!" - godt for de underkuede i Sør-Afrika, men verre for de hvite!
- Jesu fødsel i stallen blir ofte ufarliggjort.
- I Marias Lovsang heter det: "...De mektige har han støtt ned fra tronen...".
- I Matteus 25 leser vi: "Når så vi deg sulten, hjemløs, i fengsel...?".
- 1. Kor.27 sier Paulus: "De som man i denne verden akter ringe og ser ned på, dem har Gud utvalgt...".

Vi trenger påminnelsen, uroen, vi trenger orden og strukturer, men der hvor vi ikke tar vare på det svakeste ledd, trenger vi profetørsten.

I virkelighetens verden, med HIV og AIDS, med mennesker som lever i indre og ytre fattigdom - også i vårt land - gjelder ordene i Johs. 10.10: "Jeg kommer for at de skal ha liv, og det i overflod" – det vil si ha liv i sin fylde. Frelse betyr frigjøring i tid og evighet.

Til sist redegjorde Sødal for hvordan kontekstuell bibellesning kan foregå i praksis. For det første velger vi en kontekst og stiller konkrete spørsmål – for eksempel: "Hvem er vi?" "Hvor er det livet rammes hos oss?" Man går i felleskap grundig inn i teksten - leser eller hører den mange ganger.

Det betyr noe med hvilke briller man leser - For eksempel må man forstå teksten om de arbeidsledige (Mt. 20) ut fra vår tids arbeidslediges, og ikke ut fra de yrkesaktives situasjon.

Man kan stille spørsmålet: "Hvordan er forholdet mellom menneskene vi møter i teksten?" og tenke seg en dialog mellom dem, en vandring mellom to kontekster.

Når vi går ut av teksten, spør vi: "Hva gjør vi med det vi har sett? Hvordan kan forvandling skje?" Sødal avsluttet sitt foredrag med beretningen om Jesus (Lk. 4, 19-19), som i synagogen i Nasaret leser fra profeten Jesaja (kap. 61):

Herrens Ånd er over meg,
for han har salvet meg
til å forkynne godt budskap for fattige.
Han har sendt meg for å rope ut
at fanger skal få frihet
og blinde få synet igjen,
for å sette undertrykte fri
og rope ut et nådens år fra Herren.

Seminaret ble avsluttet ved at pater Jo Neve leste messen for Kristi Kongefest. Kirkebønnen for festen sammenfatter seminarets tema:

"Allmechtige, evige Gud, du har villet sammenfatte alle ting i din elskede Sønn, som er verdens Konge. Sett i din nåde hele skapningen fri fra trelldom, så den kan tjene din majestet og uten opphør prise deg".

FRA VÅR SØSTERORGANISASJON:

Dialog mellom "Vi er også kirken" i Danmark og Biskopen

Formannen for VEOK, som forkortelsen for "Vi er også kirken" i Danmark er, Kaare Rübner Jørgensen, har sendt vårt "Nyhetsbrev" diverse referater fra møtene ledelsen i reformbevegelsen har hatt med den katolske biskopen i Danmark, Czeslav Kozon. Av de tilsendte møtereferater og kommentarer fremgår det helt klart at de i samtalen/diskusjonen de har ført, må ha stått ganske langt fra hverandre. Men et lite håp om at nye samtaler kan komme i stand, øynes i det biskopen helt til slutt sa om at han ikke ville avvise en fortsatt dialog med VEOK.

I sitt følgebrev til referatene fra møtet med biskop Czeslav Kozon skriver Kaare Rübner Jørgensen at han slett ikke er enig med biskopen, som sier at for det store flertall av ikke-aktive katolikker er kritikken av Kirken slett ikke noe tema. Rübner Jørgensen mener tvert imot at det i aller høyeste grad er et tema. VEOK-lederen mener at hvis det ikke var noe tema, ville de ha sluttet med å være ikke-aktive katolikker og var blitt ikke-katolikker, altså frafalne katolikker, i stedet.

Må innse at verden har endret seg

Det viser seg også at partene er uenige om referatene fra hva som skjedde på møtet. Med andre ord: ikke akkurat et smidig samarbeidsklima. Kaare Rübner Jørgensen konkluderer sitt følgebrev til referatene med følgende ord: "På et eller annet tidspunkt må vel paven og biskopene nå til den erkjennelse, at de ikke kan skru tiden tilbake. Om vi liker det eller ikke, må vi akseptere, at verden har endret seg radikalt i de siste femti årene, og at den etter all sannsynlighet fortsatt vil endre seg. Skal vår kirke kunne spille en rolle i løsningen av de mange problemer, vi i dag står overfor globalt, må kursen legges om: Kirkens ledelse må føre en politikk som tar sitt utgangspunkt i menneskets nåværende problemer, ikke som hittil i en middelalderlig skolastisk teologi."

Konsilet var en fornyelsens inspirasjon

Hva skjedde så egentlig i Danmark i møtet med biskopen? Først gjennomgikk man situasjonen i kirken, hvor man har registrert en stadig tydeligere polarisering mellom liberale og konservative katolikker. Biskopen på sin side fremhevet som et stort problem alle de mennesker troen ikke lenger betyr noe for, de som kirkelig sett er fullstendig apolitiske og fremmed for Kirkens lære.

I diskusjonen var en rekke aktuelle temaer oppe, som reformbevegelsen ivrer for. Hele diskusjonen munnet ut i et spørsmål om hvor sannheten egentlig kommer inn. Biskopen anførte den klassiske lære om at opprettholdelsen av moralske prinsipper aldri kan oppgis. Videre mente biskop Kozon at hvis man forlater de absolutte sannheter, stopper alt. >>>

Biskopen mente at Kirken er garantert at Kristi uforfalskede lære forkynnes – og derfor ikke kan diskuteres.

Dette ble imøtegått av den lærde Kaare Rübner Jørgensen, som utdypet nyere Bibelvitenskapelige resultater med noen eksempler.

Interessant var det å se av referatet at biskopen konstaterte at alle i møtet var enige om at Det II Vatikankonsil var inspirert av Den hellige Ånd og tross fornyelsen viste kontinuitet. Begge parter syntes å være bekymret for Den katolske kirkes situasjon, også i Danmark, men bekymringene var forskjellige.

De fleste av verdens katolikker er tause

Biskopen syntes for øvrig å være påvirket av negative omtaler av "Også vi er kirken" som verdensomspennende bevegelse. Men altså, som ovenfor nevnt, ville biskop Czeslav Kozon ikke avvise en fortsatt dialog med VEOK i Danmark.

Den tidligere formannen for VEOK i Danmark, Bernt Raith, innledet under møtet med biskopen. Noen sitater fra hans innledning kan tjene som en vekker, også for mange her i vår del av Skandinavia, fra vår norske OVEK-side. Bernt Raith sa bl.a. til den danske biskop: "VEOK er ikke bare en liten, selvbestalt gruppe, men er en del av en stadig stigende internasjonal bevegelse. Om vi bare utgjør en minoritet i kirken, vet vi ikke, for de fleste av verdens katolikker er tause. Noen bøyer nakken og aksepterer vilkårene og tier, men har mistet engasjementet og virkelysten. Andre derimot snur ryggen til Kirken og oppgir den eller i beste fall: de blir passive og oppgitte. De forstår ikke Kirkens på mange måter manglende oppdaterte holdninger i pakt med nåtiden. Disse katolikker har oppgitt å endre noe i kirken og har gått over til å bruke kirken slik Folkekirken blir brukt i Danmark den kan anvendes til livets høytider, men ikke i det daglige."

Nåværende formann i VEOK i Danmark, skriver i sitt følgebrev, som en presisjon, at "det er galt å si, at vi er imot 'nesten alt' hva Kirken står for og lærer. Det er noen enkelte punkter, hvor vi mener, at Kirken opprettholder en lære, som ikke svarer til tiden og som derfor bør endres. Prinsipielt atskiller altså vår holdning seg ikke fra den, som flertallet av biskoper hadde på Det II Vatikankonsil."

Referatet er tilrettelagt, oversatt og redigert av Nyhetsbrev's redaktør Ba-Jo

LESERINNLEGG / MENINGER:

For ulydighet

Av Per Bang

Økumenikk ja, hva var nå det for noe? Noe om at vi alle skulle bli ett, som Jesus snakket om og som visstnok svært mange også snakket om – for lenge siden. Fremdeles leser vi i dag at det arbeides med saken, at den står høyt på dagsordenene på høyeste nivå.

Unnskyld meg, men jeg har en stadig sterkere følelse av at det høyeste hold ligger langt over surstoffgrensen, det er noe som foregår i et lufttomt rom hvor meget få av oss befinner oss hjemme.

Jeg husker, for runde femti år siden, en katolsk prest som omtalte Luther som forræder, og en annen som sa at Luther var på helt trygg grunn da han fulgte sin samvittighet. Det er åpenbart forskjellige oppfatninger her, og jeg føler meg trygt hjemme når jeg samvittighetsfullt går til kommunion i ikke-katolske kirker. Og her må jeg bli litt personlig:

Like ved London Bridge ligger en meget gammel kirke, St. Magnus, den er endog omtalt i dikt av T.S.Eliot som nok hadde litt for romantiske forestillinger om en kirkes funksjon akkurat der hvor pengemaktens City begynner – men ham om det. Jeg hadde en lunchavtale nettopp i City, og kom med vilje tre kvarter for tidlig for å besøke kirken. Det er mange gamle kirker i City og de fleste kan man bare se på hverdagen, for meget få av dem feirer gudstjeneste på en folketom søndag i dette Mammons tempelby.

St.Magnus var åpen, og et stort skilt utenfor ønsket velkommen til The Church of England. Men interiøret var så katolsk som det kunne være – Maria-alter, skriftestol, Korsveisstasjoner, fire tydelige kors på langveggene. Det var fire mennesker til stede i salen, etter engelsk sedvane hadde de plassert seg så langt fra hverandre som det er mulig å komme i en liten sal. Jeg fant min beskjedne plass. Presten kom inn, messen begynte – og nesten hvert ord han sa, og nesten hver bevegelse han gjorde var nøyaktig som jeg kjente det fra min egen katolske sognekirke. Jeg gikk til kommunion – og det opplevdes som å kvitte seg med en tung og helt overflødig bør. Senere har jeg i alle år og ved alle anledninger fulgt min samvittighet. Det har gitt meg en solid trygghet – og en veldig frustrasjon over Kirkens helt pinlig opplagte uvilje til å strekke seg andre kirkesamfunn i møte. For femti år siden fikk katolske prester lov til å be "Fader vår" sammen med ikke-katolske kolleger – og en sånn selvfølghet ble betraktet som et fremskritt!

Var vi katolikker så ynkelig beskjedne den gangen? Og er vi like stakkarslig beskjedne i dag? Er det nå på tide at utålmodigheten tar et initiativ? For at vi fast og bestemt blir ulydige? For når ble ulydighet mot overordnede et ideal og en dyd? Hvorfor begrunnes lydigheten mot et hierarki som for femti år siden kunne se på en felles bønn som et skritt

fremover? Og betrakte det som et generøst fremskritt?

Hvor ligger egentlig forskjellen? Jeg har lest at "vi har en annen oppfatning av prestens rolle i Messen. Det er altså ikke hans veltalenhet fra prekestolen, neppe heller hans elskverdighet i personlige samtaler eller hans gode smil til kirkekaffen – kan det være hans autorisasjon? Hans fagbrev, så å si? Jeg nærmer meg det surt ironiserende her, men jeg er hjertelig oppbrakt. Er det prestens plass i den apostoliske suksessjon som er avgjørende? Er det tvil på Den hellige Ånds mulighet til å se litt større på hjertene og litt mindre på stamtavlen og håndspåleggelsen gjennom århundrene?

Ja, jeg er på tynn is her – men jeg husker en trosfelle, en solid katolikk, som i et oppriktig dikt en gang skrev at "Jeg kan bli så sinna på Kirken!". Min utålmodighet og min frustrasjon bringer meg ut på tynn is over et brådyb av – ja hva er ordet her? Manglende respekt for det hellige? Tvert om! Det springer frem fra et brennende ønske å finne hellighet også utenfor vårt kirkesamfunn. Og sikkerhet på at Han spiste sammen med tollere og syndere også vil være tilstede når troende samles for å ta imot Ham. Uansett medlemskap. Derfor håper jeg Vi som også er Kirke kan ta et initiativ her.

LESERINNLEGG / MENINGER:

Vi ønsker reformer, ikke rasering, av vårt kirkelige liv

Av Baby Johannessen

I min e-postkasse kommer det en mengde stoff fra hele verden, men aller mest fra Europa – ofte fra We are Church-tilknytninger, men også fra grupper som svever i utkanten av vår internasjonale bevegelse. Noen av disse marginale grupper reaksjoner, som har funnet sted ved mer offisielle katolske hendelser, som for eksempel et pavebesøk, et større seminar, bispemøte eller lignende, blir slått stort opp i pressen, og det har vært aktørenes hensikt. Ofte brukes We are Church-navnet, Wir sind Kirche eller andre nasjonale navn på bevegelsen i forbindelse med slike stunt-reaksjoner straks Paven eller andre kirkeledere viser seg i omegnen – og verdenspressen er til stede. Det dreier seg om uromakere, som altså svært ofte overhodet ikke tilhører We are Church-bevegelsen, men som sniker seg inn som et lite haleheng, fordi de har forstått at vår bevegelse er seriøs og ikke ønsker noe skisma med Kirken, men en fornyelse i pakt med Det II Vatikankonsils intensjoner. Flere av disse haleheng synes å ha fått et visst innpass i enkelte kretser innenfor We are Church, uten å kunne bli tilsluttet som fulle medlemmer, fordi de enten bare arbeider for en spesiell sak, gjerne kontroversiell, og ikke ser helheten i reformarbeidet. Det virker som om det de

er ute etter, er å lage bråk, kritisere alt, håne Paven, sjikanere Kirkens dypere religiøse innhold osv.. På meg virker de som velregisserte fanatikere med god sans for offentlig bråk..

Alle nye reformbevegelser gjennom historien, verdslige som religiøse, har alltid vært utsatt for slike haleheng, som har en annen agenda enn de idealistiske som ønsker fredelige reformer, ikke totalomveltninger.

La oss være oppmerksom på dette, og ikke falle pladask for utspill fra uromakere, som kan ha en annen hensikt enn reform av Kirken i Det annet Vatikankonsils ånd, selv om et eller annet punkt hos dem kan virke besnærende på noen. Deres hovedhensikt er å få medias oppmerksomhet, for å skade Kirken, og det får de.

Når vi opplever dette – når vi leser om dette – la oss besinne oss, - la oss tenke først – la oss tenke over hvilken ståplass vi selv har, som norsk bevegelse. Som initiativtager til Også vi er Kirken – Norge, reagerer jeg på de referater som av og til lander på min PC, - hvor noen få grupperinger som vaker i ytterkanten av We are Church, uten å kunne få medlemskap, synes å ha til hensikt å rasere både vår katolske tro, vår Kirke, dens geistlige tjenere på alle plan og alle oppfrende kristne av god vilje. Kanskje det er disse utspill - som ikke er utspill fra We are Church –våre katolske "motstandere" her hjemme reagerer på, hvis de får kjennskap til dem gjennom media, og så er det lett å anklage oss i "Også vi er Kirken – Norge" for de samme negative holdninger til Kirken? Disse uromakere, som synes å ha stor bevegelsesfrekvens mellom kirkelige begivenheter av et visst format ute i verden, har kanskje ikke engang kontakt med We are Church internasjonalt, men de utnytter at "We are Church" har assosierte, men ikke fullverdige medlemmer, som arbeider for en enkelt sak. Kanskje uromakerne til og med utgir seg for en slik assosiert gruppe? Skal vi tolerere det?

Vi må aldri glemme at for vår bevegelse i Norge, i Norden og internasjonalt, kan vi bare ha en devise: Reformere for å fornye vår Kirke, reformere for å integrere alle troende, reformere for at Kirken kan bringe lys til menneskene, til de troende og alle mennesker av god vilje, som Johannes XXIII alltid ga en påminnelse om. Derfor har vi også fra vår norske reformbevegelses ståplass en forpliktelse til å rope ut et varsko til våre internasjonale styrende kontaktorganer, når vi reagerer på uromakerne, som nå og da grumser til det rene farvann for våre nødvendige reformkrav overfor Roma.

Ω

RETURADRESSE:
Også vi er Kirken, c/o Torstein Seim,
Vidars gt. 10 c, 0452 OSLO

Post til vår nye redaktør
Anne Helene Utgaard som
overtar etter Baby Johannessen
fra og med neste nummer, tar
 gjerne imot brev fra medlemmer
og andre. E-post sendes til
red@ogsavierkirken.no

**Vi sees på
seminar 26.
april**

**tema:
”Forstår
Vesten Kirkens
budskap, og forstår
Kirken i Vesten sin
samtid?”**

www.ogsavierkirken.no